

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a
Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
Testul 3

- **Toate subiectele sun obligatorii.**
- **Se acordă zece puncta din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Probă scrisă la limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

SUBIECTUL I**70 de puncte****Citește cu atenție textele de mai jos.****Textul 1**

– Domnule profesor, eu mai cred că avem nevoie de modele, de oameni care prin ceea ce au făcut, prin ceea ce au fost sau sunt ne-au influențat viața, modul de a gândi, de a acționa. Dacă sunteți de acord cu această afirmație, cine v-a marcat în alegerea carierei, dar și a specialității – Fizica?

– Am ales încă din liceu Fizica, chiar dacă la început am pornit cu chimia. Cu același profesor făceam și Fizică, după care, în împrejurări pe care nu le cunosc, la liceul nostru a venit un profesor universitar din Timișoara (se vorbea că a fost dat afară din acea universitate), un profesor foarte bun, care m-a îndrumat ușor-ușor spre Fizică. Este vorba de un liceu din Covasna. Eu sunt născut în județul Sălaj, însă în majoritatea timpului am locuit în Brașov, deoarece tatăl meu avea un serviciu care îl purta prin mai multe orașe. Profesorul meu era foarte apropiat de elevii lui, ceea ce m-a determinat să mă apropiu de Fizică. Am urmat apoi facultatea la Universitatea din Brașov, unde am lucrat cu mulți profesori foarte buni, mulți dintre ei foarte tineri. Repartiția guvernamentală am primit-o la Școala din Prăjești, județul Bacău. Am lucrat acolo vreo 9-10 ani, într-un colectiv foarte bun, cu toții tineri, tot acolo l-am cunoscut pe profesorul Paul Țărălungă, un dascăl și un om excepțional. În acei ani am reușit să aduc școlii primul premiu – o mențiune – la faza județeană de Fizică. Am locuit în comună, după care m-am mutat în Bacău, fiind transferat la Școala nr. 19. După doar doi ani am avut primul rezultat demn de luat în seamă. Am reușit cu elevul Costică Donea să câștigăm primul premiu al școlii la faza națională a Olimpiadei de Fizică, un elev excepțional, care a și primit o bursa la o universitate din SUA. În 1990, m-am transferat la Școala 18, actuala “Spiru Haret”. Și aici am avut rezultate foarte bune la olimpiade județene, dar și naționale.

– Un elev, președintele Consiliului Național al Elevilor, spunea zilele trecute că elevii de astăzi nu prea mai învață, sunt dezorientați, nu mai au motivație. Ce se întâmplă, simțiți la clasă acest lucru?

– Vă răspund scurt: dacă o societate nu este în echilibru, nici învățământul nu este. Copiii sunt efectiv debusolați, nu știu ce și cum să facă. O să spuneți că sunt prea mici pentru a realiza aceste lucruri, însă eu stau zilnic cu ei, îi văd, îi ascult, îi simt. Copiii de astăzi sunt mult mai informați, trăiesc – mulți dintre ei – adevărate drame. Modelele lor nu mai sunt în cărți, în spectacole, în literatură, modelele lor sunt la televizor, pe stradă. Cum este societatea, așa este și școala.

<https://www.deșteptarea.ro/menirea-dascălului-este-să-deschidă-orizontaluri>

Textul 2

Era Domnu`, domnu` Trandafir, învățătorul meu.

Nu-l văzusem de mult pe domnu Trandafir. Îmi închipuiam că e pensionar, că trebuie să fi îmbătrânit. Eu îl vedeam însă tot ca odinioară, nalt, bine legat, cu mustăcioara neagră pe care și-o tundea totdeauna scurt, zâmbind cu bunătate, încruntându-se câteodată, insuflându-ne un respect nemărginit.

Toate patru clasele erau grămădite într-o odaie lungă. Unora din băieți le da teme, pe alții îi asculta. Când explica, ascultam toți; și istoriile minunate cu Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul le-am știut chiar din clasa întâia. Mai cu samă explicațiile la istorie erau minunate. Îl urmăream înfiorat, auzeam parcă freământul luptelor și, acasă, îl visam o noapte întreagă.

Uite, și acum mi se pare că Domnu` nostru a fost un om deosebit. Îi scânteiau privirile și era și el mișcat când ne spunea despre mărirea strămoșilor. Când făcea un semn cu mâna, așa, într-o parte, parcă ridica o perdea de pe trecut, și eu vedeam tot ce spunea glasul lui...

Și când mă gândesc bine, când judec cu mintea de-acum, când caut să adun unele fapte pe care atunci, copil, le treceam cu vederea, găsesc cu mirare că Domnu era un om foarte năcăjit, hărțuit de administrație, cu greu își ducea gospodăria lui, că venea de multe ori amărât, ca să ne dea cu dragoste învățătura de toate zilele.(...)

Era un om bine făcut, puțin chel în vârful capului, cu ochii foarte blajini. Când zâmbea, se arătau sub mustața tunsă scurt niște dinți lungi, cu strungă la mijloc. Când ne învăța cum să spunem poeziile eroice, vorbea tare și înălța în sus brațul drept; când cântam în cor, lovea diapazonul de colțul catedrei, îl ducea repede la urechea dreaptă, și, încruntând puțin din sprâncene, dădea ușor tonul: laaa ! – iar băieții raspundeau într-un murmur subțire, și așteptau cu ochii ațintiți la mâna lui, care dintr-odată se înalța. Atunci izbucneau glasurile tinere, într-o revărsare caldă. Când trebuia câteodată, sâmbăta după amiază, să ne cetească din poveștile lui Creangă, ne privea întâi blând, cu un zâmbet liniștit, ținând cartea la piept, în dreptul inimii, – și în bănci se facea o tăcere adâncă, ca într-o biserică.

Tu bagi de samă ca nu-ți vorbesc de gramatică și de aritmetică. Și nici nu-ți voi vorbi. Acestea se făceau bine; băieții învățau după puterile lor; dar sunt niște lucruri așa de neînsemnate când le pui față în față cu învățătura cealaltă, sufletească, ce ne-o dă Domnu! Și ne-o dă această învățătura nu pentru că trebuia, și pentru că i se plătea, dar pentru că avea un prisos de bunătate în el și pentru că în acest suflet era ceva din credința și curățenia unui apostol.

Acolo, în colțul acela de țară, putea să fie cum voia învățătorul. Nimeni dintre cei mari nu-l tulbura; nimeni nu se interesa cum mergea școala lui. Bine, rău, – el făcea ceea ce socotea că trebuie să facă, și atât.

(Mihail Sadoveanu, Domnu Trandafir)

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 2, cuvântul subliniat. **2 puncte**

INSUFLĂ, *insúflu*, vb. I. Tranz. **1.** *A introduce sub presiune gaze, vapori sau substanțe pulverulente într-o incintă pentru a îmbunătăți desfășurarea proceselor care se produc în instalația respectivă.* **2.** *Fig. A provoca cuiva un anumit gând, un anumit sentiment etc.; a inspira (2).* ♦ (Înv.) *A însufleți, a îmbărbăta.* – Din fr. *insuffler*.

2. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Domnul profesor a ales încă din liceu:

- a) Chimia.
- b) Fizica.
- c) Geografia.
- d) Istoria.

Răspunsul corect

☐

2 puncte

3. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1.**

Domnul profesor a locuit în majoritatea timpului în :

- a) Brașov.
- b) Prăjești.
- c) Sălaj.
- d) Timișoara.

Răspunsul corect

2 puncte

4. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2.**

În prezent, Domnu Trandafir este perceput ca fiind :

- a) un om bine făcut.
- b) un om foarte necăjit.
- c) un om îmbătrânit.
- d) un om sever.

Răspunsul corect

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, dacă este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din fiecare text.

6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Domnul profesor s-a apropiat de fizică datorită profesorului lui.		
Elevul Costică Donea a câștigat un premiu la faza județeană a Olimpiadei de Fizică.		
Profesorul din Timișoara a fost dat afară de la universitate.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Domnul Trandafir era un om scund și subțire.		
Naratorul consideră că domnul Trandafir a fost un om deosebit.		
Elevilor nu le plăcea la ora de istorie.		

6. Explică, în 1-2 enunțuri, motivul pentru care domnul Trandafir le dădea elevilor învățătura sufletească, valorificând textul 2.

6 puncte

7. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură a textului narativ, valorificând textul 2.

6 puncte

8. Precizează o asemănare și o deosebire la nivelul conținutului între cele 2 texte.

6 puncte

9. Crezi că admirația față de un profesor te motivează să înveți mai mult? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 2.

6 puncte

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria în care toate cuvintele conțin diftong este:

- a) „meu”, „le-am”.
- b) „poeziile”, „arătau”.
- c) „auzeam”, „mergea”.
- d) „ne-o”, „facea”.

Răspunsul corect

3 puncte

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Nu-l..... de mult pe domnul Trandafir.

- a) vede;
- b) văzusem;
- c) veți vedea;
- d) va vedea.

Răspunsul corect

3 puncte

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Când zâmbea, sub mustața tunsă scurt niște dinți lungi.....

- a) se arăta.
- b) se vor arăta.
- c) se arătau.
- d) se arătă.

Răspunsul corect

3 puncte

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Istoriile minunate cu Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul-am știut chiar din clasa întâia.

- a) i-;
- b) le-;
- c) v-;
- d) ne-.

Răspunsul corect

3 puncte

5. Extrage din fragmentul următor un verb copulativ și un adjectiv provenit din verb la participiu: „*Domnu era un om foarte năcăjit, hărțuit de administrație.*” **4 puncte**

Verb copulativ _____

Adjectiv provenit din verb la participiu _____

6. Rescrie secvența „*Acestea se făceau bine*”, modificând numărul subiectului. **4 puncte**

7. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, dacă informațiile cu privire la următoarea secvență sunt „adevărate” sau „false”: „*Când făcea un semn cu mâna, așa, într-o parte, parcă ridica o perdea de pe trecut, și eu vedeam tot ce spunea glasul lui.*” **4 puncte**

Enunțul	Adevărat	Fals
Substantivul <i>un semn</i> are funcție sintactică de subiect.		
Pronumele personal <i>lui</i> este în cazul genitiv.		
Toate verbele din text sunt la timpul imperfect.		
Cuvântul <i>ce</i> este pronume interogativ.		

8. Imaginează-ți că ești elevul domnului Trandafir. Scrie un text de minim 20 de cuvinte în care să îți exprimi mulțumirea pentru tot ceea ce te-a învățat. În redactarea răspunsului tău, vei utiliza un verb la modul conjunctiv și un adjectiv propriu-zis, pe care le vei sublinia. **8 puncte**

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare umană identificată în textul 2, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura maghiară sau din cultura altor popoare. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural.

6 puncte

Notă! Pentru operele reprezentative din cultura maghiară sau din cultura altor popoare vei scrie titlul în limba română.

2. Scrie, în 70-130 de cuvinte, un text narativ în care să prezinți o întâmplare reală sau imaginară, petrecută în timpul orei de Limba și literatura română. În redactarea răspunsului tău, trebuie:

14 puncte

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să existe un pasaj dialogat;
- să ai un conținut adecvat cerinței

Pentru conținutul compunerii vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acesteia, 4 puncte.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă vei dezvolta subiectul propus și vei respecta numărul minim de cuvinte indicat.

A large rectangular area with a dashed border and horizontal lines, intended for writing. It contains 20 horizontal lines for text entry.